

1. Sockenhantverk.
Åren 1772-73 drabbades Sverige av missväxt. Dåvarande kungen, Gustaf III, undertecknade en kungörelse år 1773 där allmogen uppmuntrades att "winlägga sig om flere slags nyttige näringar" av bl.a. "allehanda Slögder". Detta var således en direkt uppmaning till allmogen att utveckla olika slöjdhantverk till något som kom att bli en viktig binäring och stundtals även en huvudförsörjning.

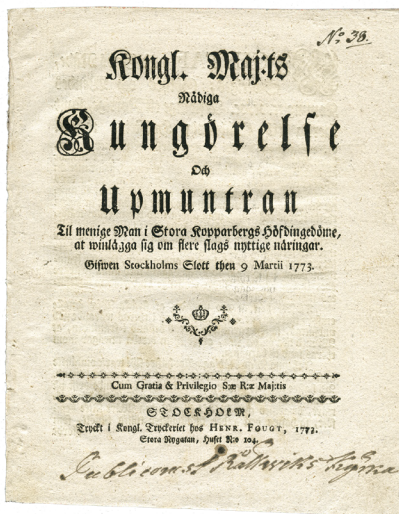

Foto Fredrik Hegert

2. Inspiration och förlagor. Kyrkorna med sina fantasi-eggande vägg- och takmålningar var inte bara inspirationskällor utan blev också praktiska yrkesskolor i målerhantverk vid olika renoveringsarbeten. De s.k. figurbiblarna utgjorde ofta förlagor till dalmålningar. Holländska 1600-tals kakelplattor i herrgårdarnas kök kunde också ge inspiration till kurbitsar.

3. Även om de flesta av de kända målarna var män finns undantag. Långbro från Gagnef dekorerad och signerad av Margareta Ivarsdotter.

Foto Pär K Olsson

Foto Pär K Olsson

4. Utrustning från dalmålare Mats Persson Stadigs verkstad. Väggarna i montern målade med kopior av Stadigs målarschabloner.

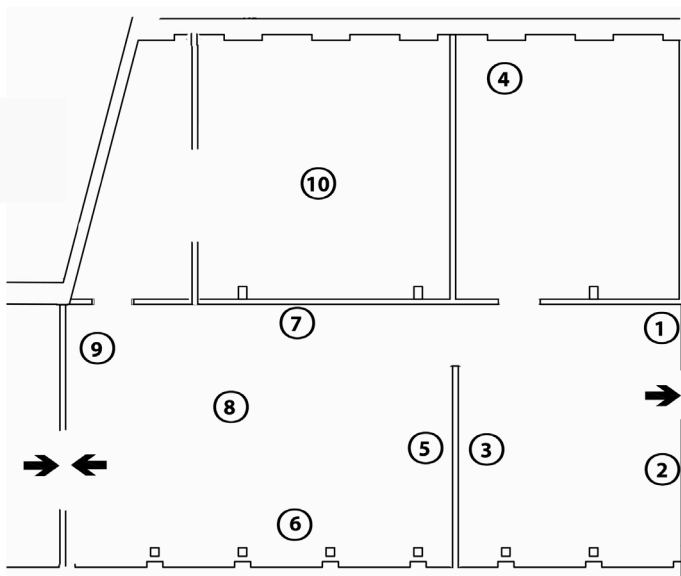

Foto Pär K Olsson

5. Dalmålningar är oftast delar av heldekorerade rum. Vägg från Maskargården i Äppelbo målad av Juwas Anders Ersson 1827.

6. Berättelser ur Bibeln var dalmålarnas vanligaste motiv. Målningarna följer ibland direkt Figurbiblarnas illustrationer. Även andra dåtida religiösa skrifter bilder utgjorde förlagor till målningarna.

Foto KG Svensson

Foto KG Svensson

7. De profana (icke-religiösa) målningarna speglar ofta aktuella händelser i dalmålarnas vardag och samtid.

Foto Pär K Olsson

8. På 1780-talet utvecklades dekormåleriet på möbler i Dalarna till djärva stiliseringar. De naturalistiska blomsterurnorna blev dekorativa, nästan abstrakta, mönster. Färgskalan blev mer enhetlig och samstämd.

Foto Pär K Olsson

Foto Pär K Olsson

Foto Pär K Olsson

9. Allmogemåleriet i Västerdalarna skiljer sig från resten av Dalarna på flera sätt. Det går att

spåra en stor påverkan från det närliggande norska möbelmåleriet. Figur- och väggmåleri var mycket sällsynt, målarna specialiserade sig på möbelmåleri.

Foto Pär K Olsson

10. Backhansrummet. Hel interiör från Backhansgården i Svärdsjö målad av Erik Eliasson 1781. Rummet är dekorerat med tio olika bilder med latinska citat blandade med bibelhänvisningar.

Foto Pär K Olsson

11. Mot slutet av 1800-talet blev dalmåleriet med dess kurbitsmotiv alltmer omodernt och utkonkurrerades snart av tryckta tapeter. Kurbitsen som mönsterelement har dock överlevt i många olika skepnader ända in i våra dagar.

Foto Pär K Olsson